

Uw mening over gaswinning uit het Groningen-gasveld

Onderzoeksresultaten fase 2

Elisabeth Hoekstra
Goda Perlaviciute
Linda Steg

onderzoekgaswinning@rug.nl
www.onderzoekgaswinning.nl

November 2014

Introductie

De Rijksuniversiteit Groningen (RUG) doet onafhankelijk onderzoek naar de mening van inwoners van de provincie Groningen over gaswinning uit het Groningen-gasveld en de gevolgen hiervan, en mogelijke veranderingen in deze opvattingen in de tijd. Dit onderzoek vindt plaats in opdracht van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM).

Het onderzoek bestaat uit drie fasen. Dit document bevat informatie over de methode en uitkomsten van de tweede fase van het onderzoek, die heeft plaatsgevonden in juni 2014. De uitkomsten worden gedeeld met de deelnemers, beleidsmakers, de Dialoogtafel Groningen en NAM. Een kortere samenvatting van deze resultaten wordt ook per brief aan deelnemers gestuurd en naar buiten gebracht middels een persbericht.

Methodie

Procedure

De tweede fase van dit onderzoek vond plaats in juni 2014. Drie getrainde onderzoekmedewerkers (studenten) van de RUG hebben in verschillende gemeenten in de provincie Groningen inwoners die hebben deelgenomen aan de eerste fase van het onderzoek opnieuw benaderd om een vragenlijst in te vullen. Daarnaast hebben zij willekeurig huis-aan-huis andere inwoners benaderd voor het invullen van een vragenlijst, zodat de deelnemers een goede afspiegeling vormen van de bevolking in de provincie Groningen. Voorafgaande aan de tweede fase van het onderzoek werden (potentiële) deelnemers via de lokale pers op de hoogte gebracht van de uitkomsten van de eerste fase van het onderzoek, en werden zij erop geattendeerd dat ze binnenkort zouden worden benaderd om een vragenlijst in te vullen. Deelnemers die de eerste vragenlijst hadden ingevuld kregen daarnaast een brief thuisgestuurd met deze informatie.

De vragenlijst is verspreid in drie gebieden binnen de provincie Groningen. De gebieden verschillen in de mate waarin inwoners ervaring hebben met aardbevingen als gevolg van gaswinning uit het Groningen-gasveld. Hierbij is gekeken naar de magnitude en intensiteit van de aardbevingen, en de frequentie en recentheid van de aardbevingen. Op basis van deze criteria zijn drie regio's gedefinieerd: het kerngebied dat het meest is blootgesteld aan de aardbevingen (de gemeente Loppersum), een gebied dat in iets mindere mate is blootgesteld aan aardbevingen (de gemeenten Bedum, Appingedam, en Slochteren) en een gebied dat nauwelijks is blootgesteld aan aardbevingen (de gemeenten Zuidhorn, Groningen, en Delfzijl). Op deze manier kunnen we de meningen van mensen die veel of nauwelijks te maken hebben gehad met aardbevingen vergelijken.

Wanneer mensen aangaven interesse te hebben in deelname kregen zij een vragenlijst uitgereikt die op een afgesproken moment weer werd opgehaald door een medewerker van de RUG. Deelnemers konden in alle rust de vragenlijst invullen. Het invullen van de vragenlijst kostte ongeveer 30 minuten. Alle deelnemers kregen een flyer met daarop informatie over het onderzoek en contactgegevens van zowel RUG als NAM. Ook kregen zij als dank voor hun medewerking een waardebon van 10 euro die zij konden besteden bij een plaatselijke bakker.

Deelnemers

In totaal hebben 427 mensen uit de provincie Groningen de vragenlijst ingevuld, 194 vrouwen en 224 mannen (van 9 deelnemers is het geslacht niet bekend). De gemiddelde leeftijd van de deelnemers was 53 jaar; de jongste deelnemers was 19 jaar, en de oudste 84 jaar. Van de deelnemers woont 139 in het kerngebied en respectievelijk 142 en 146 deelnemers in de andere twee regio's. Uit de resultaten bleek dat de meningen van inwoners in het kerngebied en de gebieden eromheen over het algemeen niet sterk van elkaar verschillen.

Vervolgonderzoek

In de tweede helft van november 2014 wordt de derde fase van het onderzoek uitgevoerd. Doel hiervan is om na te gaan of recente ontwikkelingen en activiteiten van NAM, overheden, of anderen invloed hebben gehad op de mening van inwoners van de provincie Groningen over gaswinning, aardbevingen en vertrouwen in partijen die betrokken zijn bij besluitvorming rondom gaswinning uit het Groningen-gasveld. Een groot aantal deelnemers uit de tweede fase heeft aangegeven deel te willen nemen aan dit vervolgonderzoek. Daarnaast worden ook andere inwoners benaderd om deel te nemen aan het onderzoek, zodat opnieuw een goed beeld wordt verkregen van de mening van inwoners van de provincie Groningen. De uitkomsten van deze derde fase worden vanzelfsprekend opnieuw gedeeld met de deelnemers, beleidsmakers, de Dialoogtafel Groningen en NAM.

Onderzoeksresultaten (Fase 2)

Hieronder beschrijven we de belangrijkste resultaten uit fase 2 van het onderzoek. Over het algemeen zien we geen grote verschillen tussen de resultaten uit de eerste en tweede fase; daarom gaan we hieronder niet specifiek in op verschillen in resultaten tussen de eerste en tweede vragenlijst.

Gaswinning

Deelnemers zijn over het algemeen nog steeds van mening dat de gaswinning uit het Groningen-gasveld enigszins moet verminderen, maar niet hoeft te stoppen. Deelnemers vinden gaswinning uit het Groningen-gasveld redelijk acceptabel. Mensen die in het kerngebied wonen vinden dat de gaswinning een beetje meer moet worden teruggedrongen en vinden de gaswinning iets minder acceptabel dan mensen in de andere twee regio's. Men oordeelt over het algemeen positief over de gevolgen van de gaswinning uit het Groningen-gasveld voor de Nederlandse economie. Men is echter kritisch over de lokale gevolgen van de gaswinning, bijvoorbeeld gevolgen voor de lokale economie en het beeld dat bestaat van de provincie Groningen.

Aardbevingen

Uit het onderzoek blijkt opnieuw dat de deelnemers zich zorgen maken over aardbevingen als gevolg van gaswinning uit het Groningen-gasveld. Deelnemers denken vooral dat aardbevingen leiden tot schade aan woningen en waardedaling van woningen, voor zowel zichzelf als voor andere inwoners van de provincie Groningen. Daarnaast denkt men dat aardbevingen leiden tot stress en vermindering van woonplezier van anderen, en tot het ontstaan van een negatief beeld van de provincie Groningen. Het is opvallend dat deelnemers zich opnieuw niet alleen zorgen maken over de gevolgen van aardbevingen voor henzelf, maar ook, en vaak zelfs meer, over de gevolgen voor andere inwoners van de provincie Groningen.

Vertrouwen

Uit het onderzoek blijkt dat deelnemers nog steeds kritisch zijn ten opzichte van NAM. Vooral de openheid en eerlijkheid van NAM worden redelijk negatief beoordeeld. Ook vindt men dat NAM zich in het verleden niet zorgvuldig aan wetten en regels heeft gehouden. Deelnemers die in het kerngebied wonen zijn opnieuw het meest kritisch over NAM vergeleken met deelnemers in de omliggende gebieden.

Deelnemers hebben redelijk tot vrij veel vertrouwen in de gemeente als het gaat om aardbevingen als gevolg van gaswinning uit het Groningen-gasveld. Het vertrouwen in de provincie en de Dialogtafel Groningen is ook redelijk hoog, terwijl het vertrouwen in de Rijksoverheid relatief laag is.

Over het algemeen zijn deelnemers van mening dat verschillende partijen (inwoners, belangengroeperingen, gemeente, provincie, Rijksoverheid, Dialoogtafel Groningen, NAM) invloed zouden moeten hebben op het beleid rondom aardbevingen, dit geldt in de meeste mate voor de lokale overheden en het minste voor de Rijksoverheid en NAM.

Maatregelen

Minister Kamp van Economische Zaken heeft op 17 januari 2014 een pakket met maatregelen aangekondigd om inwoners van de provincie Groningen te compenseren voor risico's door gaswinning uit het Groningen-gasveld. Deelnemers geven aan redelijk tot redelijk goed op de hoogte te zijn van deze maatregelen; inwoners van het kerngebied zijn het beste op de hoogte. Men vindt het vooral acceptabel dat lokale bedrijven worden ingezet bij het herstel en versterken van woningen, om zodoende werkgelegenheid te creëren. Men denkt dat deze maatregel ook effectief is om de regionale economie te stimuleren, en men vindt deze maatregel urgent. Men vindt echter dat de uitvoering van deze maatregel nog kan worden verbeterd. Daarnaast vindt men het belangrijk dat er een goede regeling voor schadeafhandeling komt. Men vindt het investeren in voorzieningen zoals het aanleggen van snel internet, beter openbaar vervoer, en meer sport- en spelvoorzieningen het minst belangrijk.